

ВРЕДНОСТИ ИНДИКАТОРА БЕЗБЕДНОСТИ САОБРАЋАЈА У ЛС ПАРАЋИН

1. ДЕФИНИСАЊЕ КЛАСА ИНДИКАТОРА БЕЗБЕДНОСТИ САОБРАЋАЈА И МЕТОД ИСТРАЖИВАЊА

Уважавајући потребу вредновања и поређења стања безбедности саобраћаја, користећи индикаторе безбедности саобраћаја (ИБС) у наставку су приказани резултати мерења индикатора безбедности саобраћаја према усвојеним класама. Свакој од класа је додељена и једна од боја, посматрано од најбоље до најлошије вредности индикатора безбедности саобраћаја, респективно: тамно зелена, жута, наранџаста, црвена и црна.

У делу анализе индикатора у вези употребе мобилних телефона у возњи, биће приказан индикатор "% возача у саобраћајном току који не користе мобилни телефон током возње", чије су класе приказане у Табели 1.1. Када су у питању индикатори заштитних система, користеће се следеће класе дефинисане у Табели 1.2. У делу анализе индикатора у вези понашања пешака биће приказан индикатор „% пешака, који прописно прелазе коловоз на обележеним пешачким прелазима (укупно за семафорисане и несемафорисане пешачке прелазе)“, користећи класе дефинисане у Табели 1.3.

Табела 1.1. Дефинисање боје индикатора безбедности саобраћаја у вези са не коришћењем мобилних телефона у возњи и прелазака пешака на „зелено“ светло

квалитативна величина вредности ИБС	квантитативна величина вредности ИБС	боја
врло висока вредност ИБС	$99\% \leq \text{ИБС}$	Тамно зелена
висока вредност ИБС	$98\% \leq \text{ИБС} < 99\%$	Жута
средња вредност ИБС	$97\% \leq \text{ИБС} < 98\%$	Наранџаста
ниска вредност ИБС	$96\% \leq \text{ИБС} < 97\%$	Црвена
веома ниска вредност ИБС	$\text{ИБС} < 96\%$	Црна

Табела 1.2. – Дефинисање боје индикатора у вези са заштитним системима

квалитативна величина вредности ИБС	квантитативна величина вредности ИБС	боја
врло висока вредност ИБС	$95\% \leq \text{ИБС}$	Тамно зелена
висока вредност ИБС	$90\% \leq \text{ИБС} < 95\%$	Жута
средња вредност ИБС	$80\% \leq \text{ИБС} < 90\%$	Наранџаста
ниска вредност ИБС	$70\% \leq \text{ИБС} < 80\%$	Црвена
веома ниска вредност ИБС	$\text{ИБС} < 70\%$	Црна

Табела 1.3. Дефинисање боје индикатора безбедности саобраћаја у вези са преласком коловоза од стране пешака на обележеном пешачком прелазу

квалитативна величина вредности ИБС	квантитативна величина вредности ИБС	боја
врло висока вредност ИБС	$95\% \leq \text{ИБС}$	Тамно зелена
висока вредност ИБС	$90\% \leq \text{ИБС} < 95\%$	Жута
средња вредност ИБС	$85\% \leq \text{ИБС} < 90\%$	Наранџаста
ниска вредност ИБС	$80\% \leq \text{ИБС} < 85\%$	Црвена
веома ниска вредност ИБС	$\text{ИБС} < 80\%$	Црна

2. ТАБЕЛА ВРЕДНОСТИ ИНДИКАТОРА У 2022. ГОДИНИ

Табела 2.1. Вредности свих индикатора за посматрану локалну самоуправу и Републику Србију (2022)

Индикатори	Индикатори	Насеље			Ван насеља			Ауто-пут			Укупно		
		ЛС	Ранг	СРБ	ЛС	Ранг	СРБ	ЛС	Ранг	СРБ	ЛС	Ранг	СРБ
Мобилни телефон	ПА*	97,2	81	96,5	94,8	139	96,7	93,7	41	96,9	95,2	134	96,6
	ТВ*	90,0	109	92,2	97,5	18	90,4	94,0	12	89,6	94,1	42	91,0
	БУС*	95,0	13	85,1	95,0	13	84,9	100,0	1	89,0	96,7	8	85,6
Сигурносни појас	Возачи ПА	87,8	71	84,0	88,2	86	86,9	92,0	26	92,2	89,3	71	86,3
	Сувозачи ПА	86,7	35	79,6	89,8	26	82,1	90,1	14	84,8	88,9	19	81,3
	Предње седиште ПА	87,4	48	82,3	88,8	49	85,0	91,3	18	89,3	89,2	31	84,3
	Задње седиште ПА	24,0	33	16,8	31,0	34	20,2	29,0	15	24,7	28,0	29	19,3
	Возачи ТВ	66,7	31	47,0	60,0	59	51,2	82,0	5	51,7	74,1	20	49,6
	Сувозачи ТВ	100,0	1	57,4	75,0	45	59,2	37,5	29	41,6	58,8	65	56,2
	Предње седиште ТВ	67,7	27	48,6	62,5	50	52,5	78,7	7	50,2	72,7	19	50,6
	Возачи БУС	0,0	116	20,9	4,8	133	28,8	60,0	9	36,3	21,3	92	26,2
	Сувозачи БУС	0,0	53	26,4	0,0	61	30,2	0,0	22	33,3	0,0	85	29,0
	Предње седиште БУС	0,0	117	21,4	4,3	138	28,9	57,1	9	36,0	20,0	99	26,5
Заштитни системи за децу	Дечије седиште*	83,3	29	68,3	66,7	97	70,6	76,7	30	82,6	75,6	58	71,0
	Сигурносни појас*	50,0	76	46,6	66,7	48	46,8	75,0	12	60,4	64,1	52	48,3
	Укупно – деца*	70,0	51	58,4	66,7	68	60,3	76,0	23	73,0	70,8	52	61,0
Заштитни системи – сви у ПА*		81,0	35	74,4	82,7	31	77,0	85,1	16	81,4	82,9	19	76,4
Заштитне кациге	Возачи мопеда	75,0	65	69,2	N/A	N/A	69,4	N/A	N/A	N/A	75,0	63	69,2
	Путници на мопедима	0,0	48	65,3	N/A	N/A	76,3	N/A	N/A	N/A	0,0	61	70,7
	Возачи и путници на мопедима	60,0	87	68,4	N/A	N/A	71,2	N/A	N/A	N/A	60,0	95	67,3
	Возачи мотоцикала	100,0	1	88,9	100,0	1	85,3	100,0	1	91,0	100,0	1	87,7
	Путници на мотоциклима	100,0	1	76,6	N/A	N/A	82,0	N/A	N/A	93,1	100,0	1	80,3
	Возача и путника на мотоциклима	100,0	1	87,3	100,0	1	84,9	100,0	1	91,2	100,0	1	86,8
	Мопедиста и мотоциклиста	80,0	65	76,1	100,0	1	77,3	100,0	1	91,2	83,3	48	76,1
Бициклисти	0,0	59	5,8	N/A	N/A	5,5	N/A	N/A	N/A	0,0	69	5,7	
Пешаци	% прелазака на "зелено" светло*	90,7	20	83,9	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	90,7	20	83,9
	% прелазака на ОПП*	71,7	88	69,4	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	71,7	88	69,4
	% исправних прелазака*	80,8	61	75,0	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	80,8	61	75,0
	% исправних прелазака деце*	96,0	7	76,1	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	96,0	7	76,1
	% прелазака без ометања*	95,8	76	95,1	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	95,8	76	95,1

Легенда:

Ранг – позиција посматране локалне самоуправе у односу на остале локалне самоуправе на подручју Републике Србије према конкретном индикатору.

* – индикатори који се први пут мере или се први пут посматрају „позитивистички“.

ЛС – локална самоуправа

СРБ – Република Србија

ПА – путнички аутомобил

ТВ – теретна возила

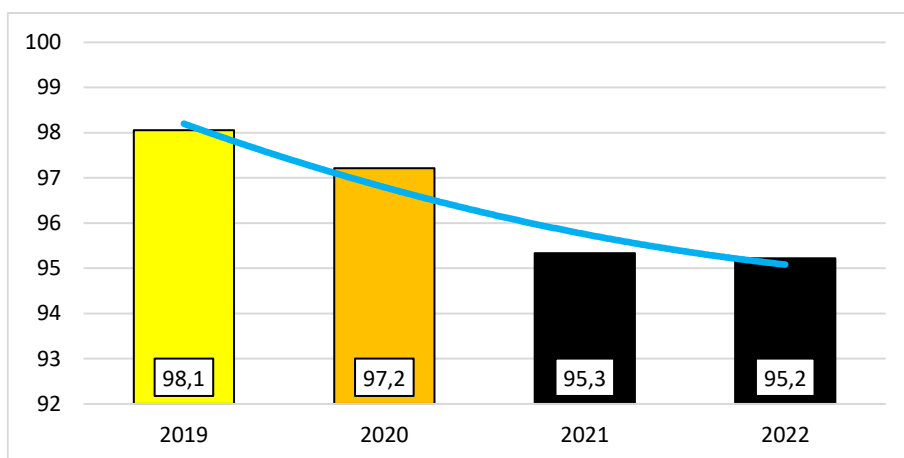
БУС – аутобус

ОПП – обележени пешачки прелаз

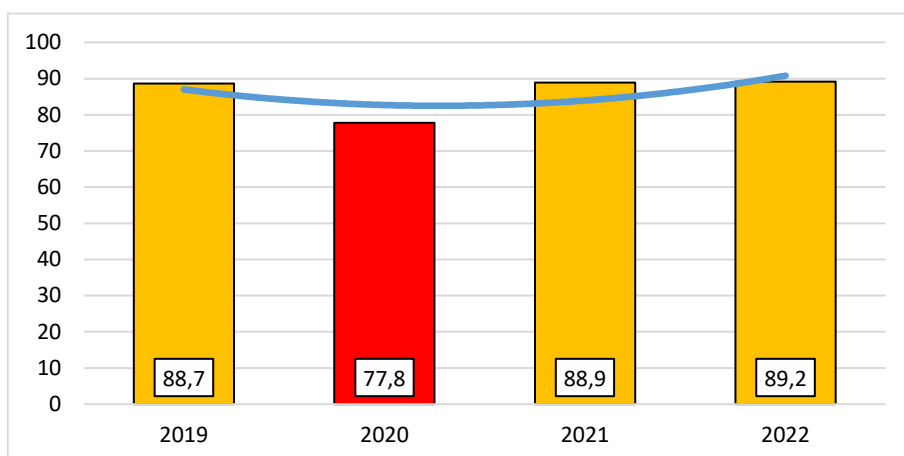
N/A – подаци/ранг не постоје или нису доступни

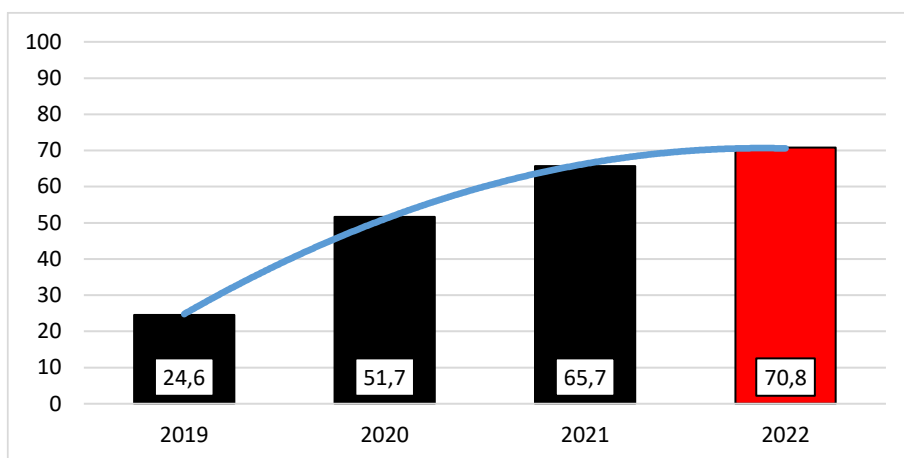
3. ТРЕНДОВИ НАЈВАЖНИЈИХ ИНДИКАТОРА ЗА ПЕРИОД 2019-2022

Дијаграм 3.1. Тренд % некоришћења мобилних телефона у возњи возача путничких аутомобила и доставних возила до 3,5t у посматраној локалној самоуправи (2019-2022)

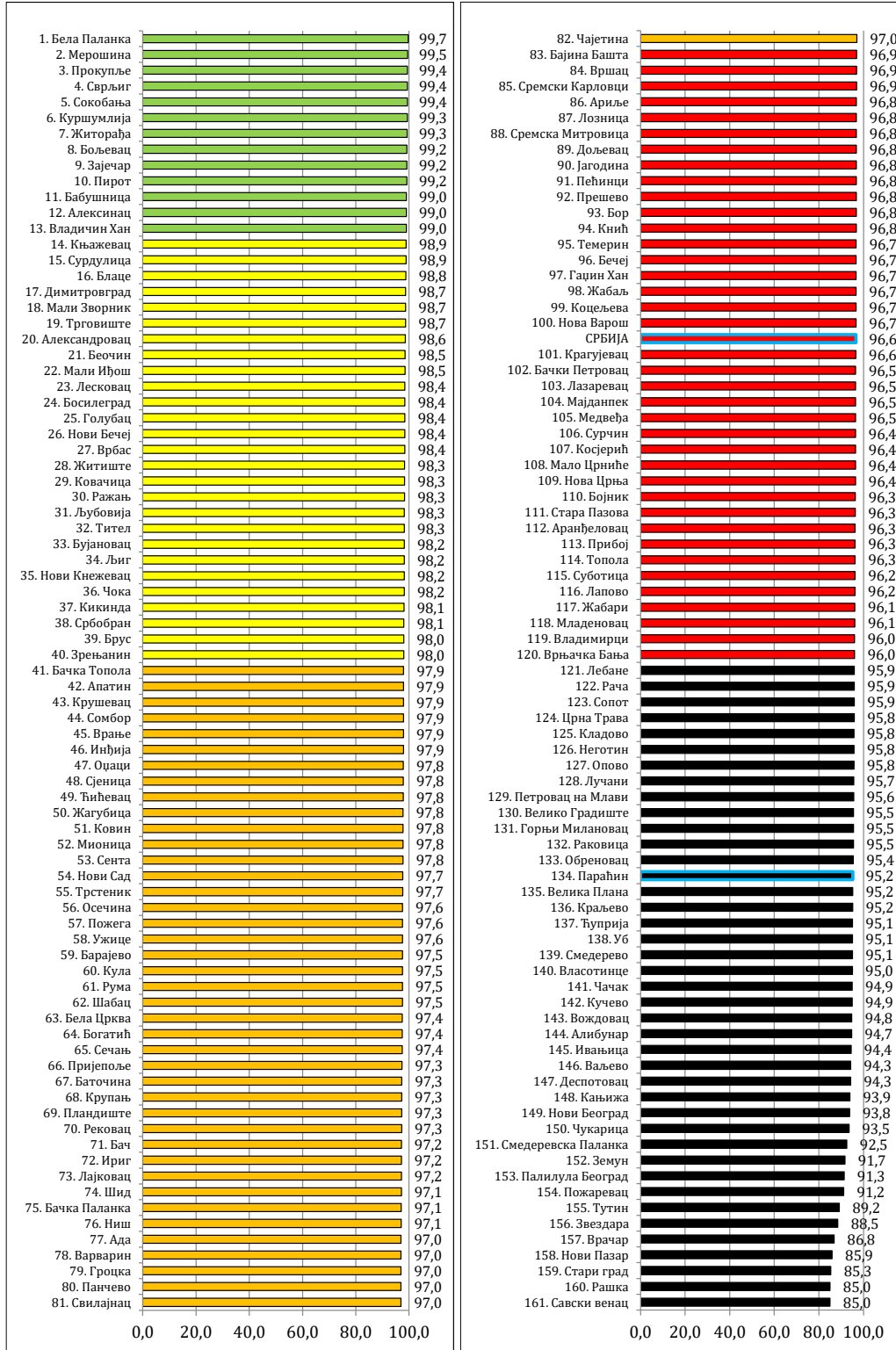
Дијаграм 3.2. Тренд % употребе сигурносног појаса на предњем седишту у путничким аутомобилима и доставним возилима до 3,5t у посматраној локалној самоуправи (2019-2022)

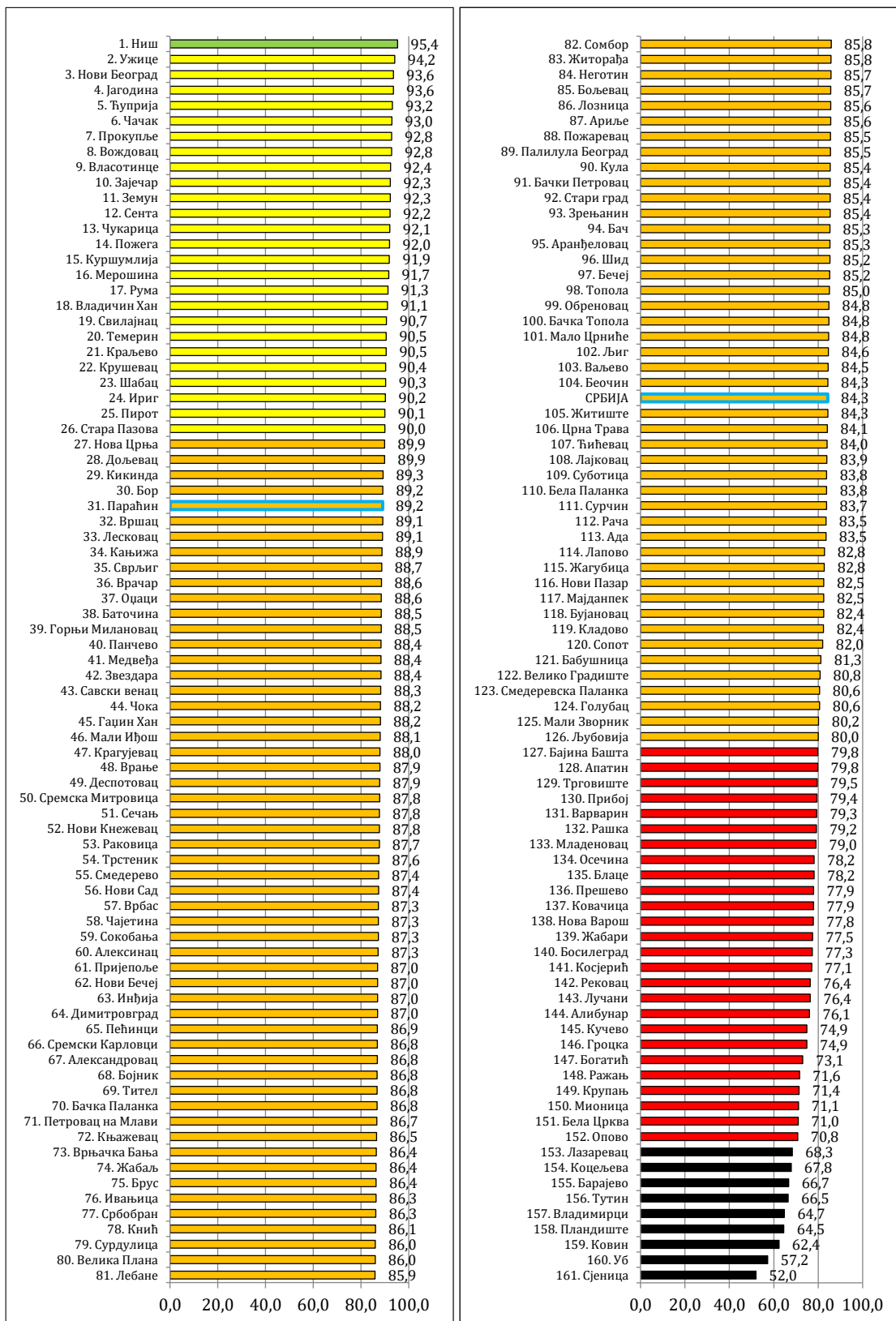
Дијаграм 3.3. Тренд % употребе заштитних система за децу до 12 година у посматраној локалној самоуправи (2019-2022)

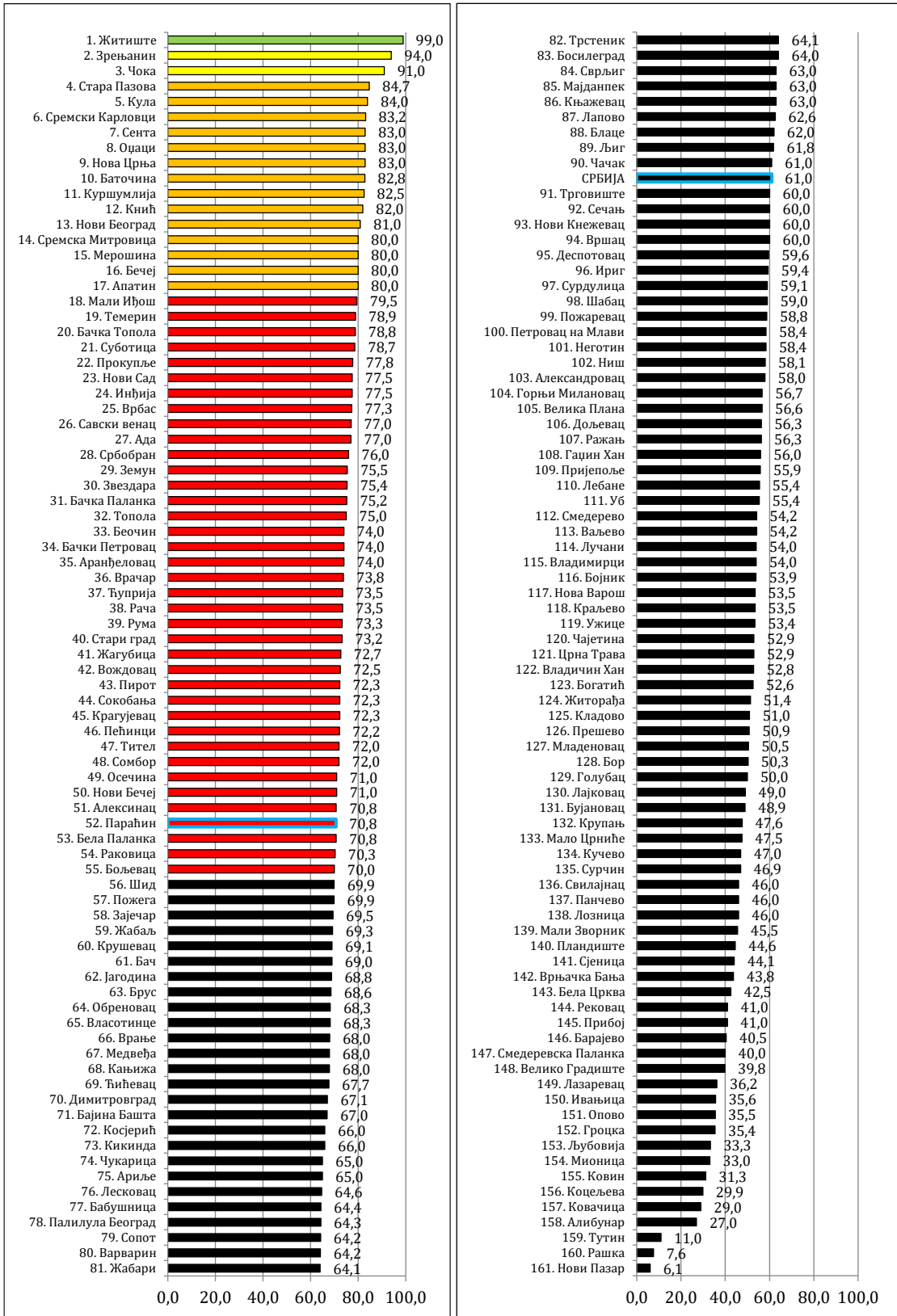
4. УПОРЕДНИ ПРИКАЗ НАЈВАЖНИЈИХ ИНДИКАТОРА ПО ЛОКАЛНИМ САМОУПРАВАМА ЗА 2022. ГОДИНУ

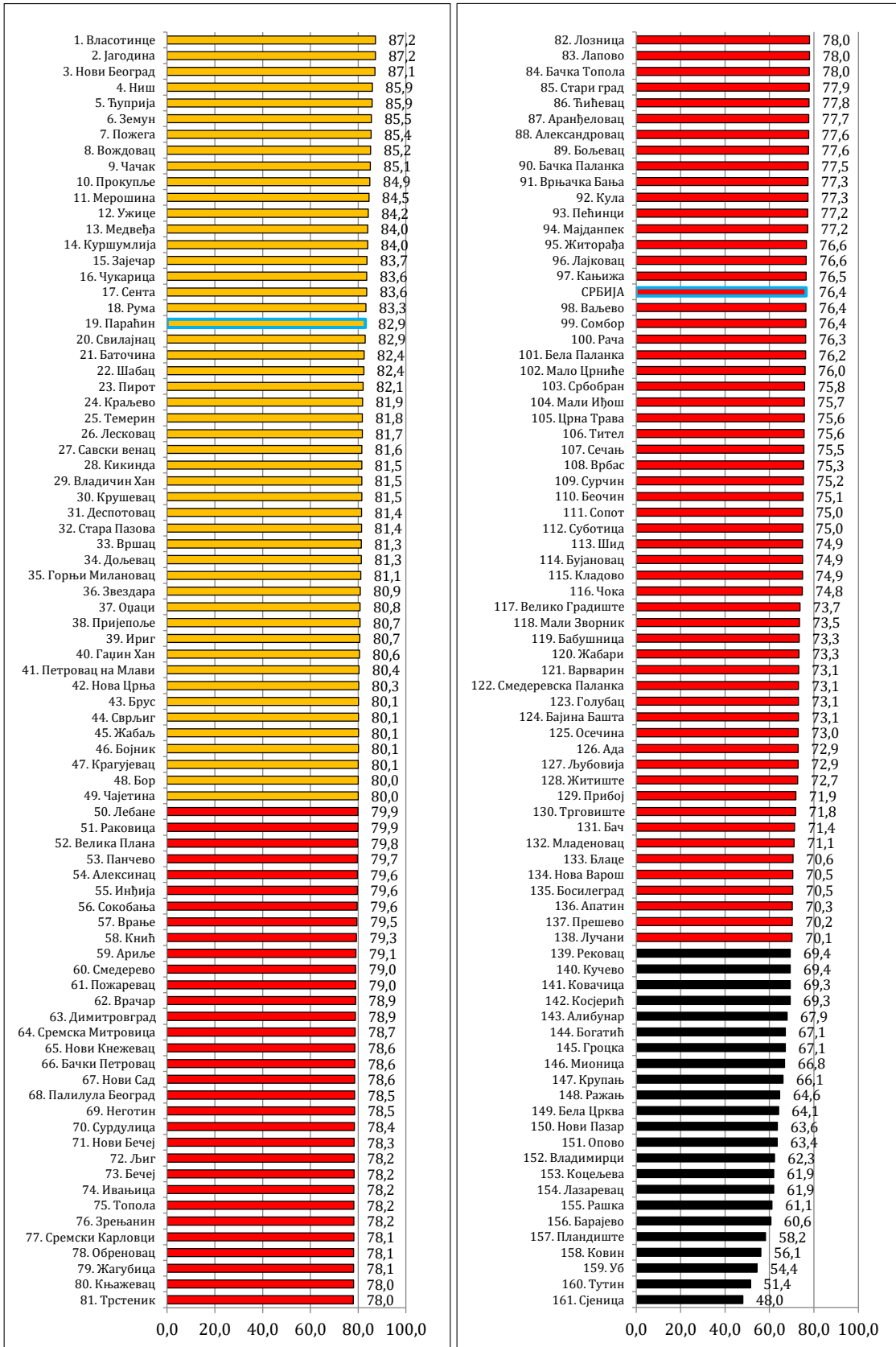
Дијаграм 4.1. % употребе мобилних телефона у возњи возача путничких аутомобила и доставних возила до 3,5t по локалним самоуправама

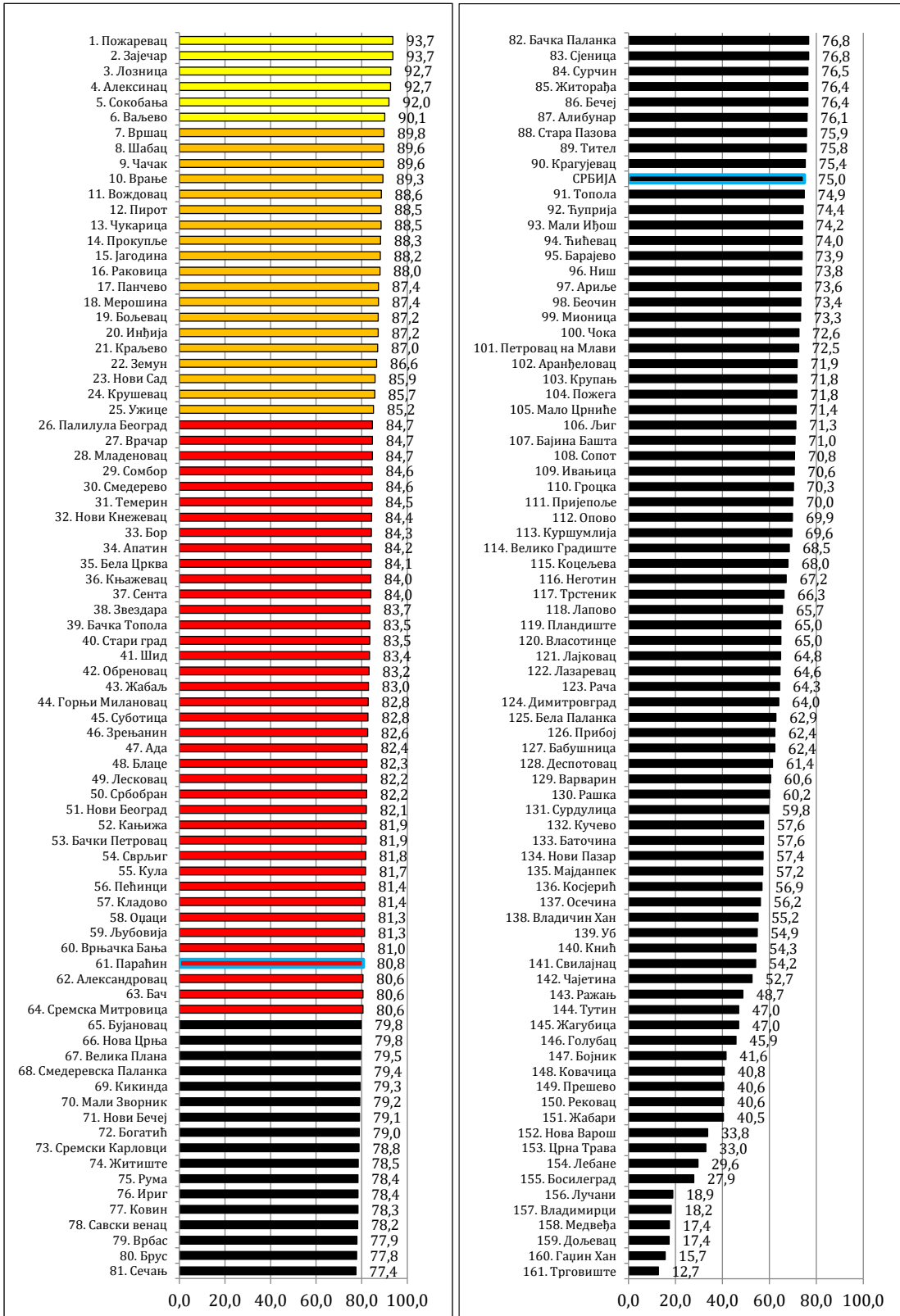
Дијаграм 4.2. % употребе сигурносног појаса на предњем седишту у путничким аутомобилима и доставним возилима до 3,5t по локалним самоуправама

Дијаграм 4.3. % употребе заштитних система за децу до 12 година по локалним самоуправама

Дијаграм 4.4. % правилног коришћења сигурносних појасева, односно дечијих система заштите у путничким аутомобилима по локалним самоуправама

Дијаграм 4.5. % који прописно прелазе коловоз на обележеним пешачким прелазима (укупно за несемафорисане и несемафорисане пешачке прелазе) по локалним самоуправама

5. СИСТЕМАТИЗАЦИЈА КЉУЧНИХ ПРОБЛЕМА БЕЗБЕДНОСТИ САОБРАЋАЈА

Сагледавајући вредности индикатора безбедности саобраћаја за посматрану локалну самоуправу и поредећи их са резултатима за Републику Србију, као и са циљевима стратегије безбедности саобраћаја, кључни **проблеми безбедности саобраћаја** којима треба посветити пажњу на територији локалне самоуправе су:

- **Коришћење мобилног телефона.** На територији посматране ЛС, индикатор коришћења мобилног телефона у путничким аутомобилима током вожње је лошији од републичког просека. Вредност овог индикатора припада категорији веома ниских вредности.
- **Употреба сигурносног појаса на предњем седишту.** Вредност овог индикатора је на нивоу републичког просека и спада у категорији средњих вредности. Вредност овог индикатора се није значајно мењала претходних година.
- **Употреба сигурносног појаса на задњем седишту.** Иако је посматрана ЛС изнад републичког просека по овом индикатору, вредност овог индикатора је веома ниска и износи свега 28,0%.
- **Понашање пешака (без деце).** Вредности свих посматраних индикатора који анализирају понашање пешака припадају категорији ниских и веома ниских вредности.
-

Са друге стране, **позитивни резултати безбедности саобраћаја** уочавају се у следећим областима:

- **Коришћење заштитних система за децу.** Иако спада у категорију средњих вредности индикатора, коришћење система заштита за децу у посматраној ЛС је међу 55 најбољих и за око 10% веће у односу на национални просек.
- **Понашање пешака (деца).** Вредност овог индикатора у ЛС је међу 10 најбољих у држави и спада у категорију веома високих вредности индикатора безбедности саобраћаја.